Turvallisemman tilan periaatteiden hyväksyminen ja käyttöönotto Loviisan kaupungissa

KH 02.11.2026 § 308

Valmistelija

Sivistysjohtaja Kirsi Kinnunen, Lapsiystävällinen kunta koordinaattorit Sara Tallsten ja Carina Astikainen, Kulttuuripolkukoordinaattori Johanna Lönnfors, perusopetuksen suunnittelija Arla Montonen sekä vs. maahanmuuttokoordinaattori Janica Puisto

Loviisan kaupungin Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmaan vuosille 2026–2028 sisältyy turvallisemman tilan periaatteiden käyttöönotto yhtenä toimenpiteenä. Tavoitteena on vahvistaa koko kaupungin yhteistä toimintakulttuuria, jossa jokainen voi tuntea olonsa turvalliseksi, tulla kohdatuksi kunnioittavasti ja osallistua toimintaan yhdenvertaisesti.

Turvallisemman tilan periaatteilla tarkoitetaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja, joilla edistetään kunnioittavaa vuorovaikutusta, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja turvallisuuden kokemusta sekä ehkäistään syrjintää, häirintää ja epäasiallista kohtelua.

Periaatteet perustuvat neljään keskeiseen toimintatapaan:

1. Kannan vastuuta rakentavasta vuorovaikutuksesta. Toimin rakentavasti, olen avoin oppimaan muilta ja huomioin oman toimintani vaikutukset muihin.
2. Kuuntelen ja annan tilaa. Kunnioitan erilaisia näkemyksiä, annan muille mahdollisuuden tulla kuulluiksi ja edistän tasavertaista osallistumista.
3. Kunnioitan jokaisen ihmisarvoa. Kohtelen kaikkia yhdenvertaisesti, kunnioitan erilaisuutta ja huomioin toisten yksilölliset rajat.
4. Puutun syrjintään, häirintään ja epäasialliseen kohteluun. Edistän turvallista ja hyväksyvää ilmapiiriä sekä toimin havaitessani epäasiallista kohtelua.

Periaatteiden tarkoituksena ei ole rajoittaa avointa keskustelua, kriittisten näkemysten esittämistä tai demokraattista päätöksentekoa. Erimielisyys ja asioihin kohdistuva kriittinen keskustelu kuuluvat olennaisena osana kaupungin toimintaan ja päätöksentekoon. Periaatteilla selkeytetään asioihin kohdistuvan perustellun kritiikin ja henkilöön kohdistuvan epäasiallisen kohtelun välistä eroa.

Turvallisempi tila ei tarkoita samanmielisyyttä, vaan mahdollisuutta käsitellä myös vaikeita ja ristiriitaisia asioita avoimesti, kriittisesti ja toisia kunnioittaen.

Turvallisemman tilan periaatteet tukevat kaupungin voimassa olevia yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa, turvallisuutta ja hyvää hallintoa koskevia linjauksia ja toimintatapoja. Ne eivät korvaa olemassa olevia ohjeita tai menettelytapoja, vaan täydentävät niitä ja konkretisoivat kunnioittavan, yhdenvertaisen ja turvallisen vuorovaikutuksen toteutumista kaupungin arjessa.

Vastaavia periaatteita on jo otettu käyttöön joissakin suomalaisissa kunnissa, Itä-uudenmaan hyvinvointialueen toiminnassa sekä valtion virastoissa. Yhteisenä tavoitteena on vahvistaa kunnioittavaa, yhdenvertaista ja turvallista toimintakulttuuria.

Periaatteiden käyttöönotto

Turvallisemman tilan periaatteet on syytä ottaa käyttöön koko kaupunkiorganisaatiossa osana olemassa olevia johtamis-, perehdytys-, kokous- ja viestintäkäytäntöjä. Periaatteita sovelletaan kaupungin toiminnassa, palveluissa, tiloissa ja tilaisuuksissa toiminnan luonne ja eri kohderyhmien tarpeet huomioon ottaen.

Kaupungin johtoryhmä koordinoi periaatteiden käyttöönottoa. Toimialajohtajat vastaavat niiden käsittelystä ja soveltamisesta omilla toimialoillaan. Esihenkilöt huolehtivat siitä, että periaatteet käsitellään henkilöstön kanssa osana normaalia työyhteisötoimintaa ja perehdytystä.

Periaatteet on syytä saattaa myös kaupunginhallituksen, lautakuntien, jaostojen sekä vaikuttamistoimielinten tietoon. Ne esitellään kullekin toimielimelle kerran käyttöönoton yhteydessä, minkä jälkeen periaatteet huomioidaan osana toimielinten tavanomaista työskentelyä. Erillistä toistuvaa käsittelyä ei edellytetä.

Tavoitteena on vahvistaa kunnioittavaa ja rakentavaa keskustelu- ja päätöksentekokulttuuria sekä edistää erilaisten näkemysten tasavertaista esittämistä. Periaatteet eivät muuta toimielinten lakisääteistä asemaa, päätösvaltaa tai kokousmenettelyä koskevia määräyksiä.

Periaatteista viestitään suomeksi ja ruotsiksi kaupungin verkkosivuilla, sisäisissä viestintäkanavissa sekä soveltuvin osin kaupungin tiloissa ja tapahtumissa. Viestinnässä huomioidaan myös lasten ja nuorten mahdollisuudet ymmärtää periaatteet ja osallistua niiden toteuttamiseen.

Käyttöönotto toteutetaan osana kaupungin normaalia toimintaa ilman erillistä hallinnollista organisaatiota. Periaatteiden toteutumista seurataan osana olemassa olevia toiminnan arviointi- ja kehittämiskäytäntöjä sekä Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman 2026–2028 toimeenpanoa.

Liite

Turvallisemman tilan periaatteet

Esittelijä Kaupunginjohtaja Tomas Björkroth

Ehdotus Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että

1. kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteen mukaiset turvallisemman tilan periaatteet Loviisan kaupungin yhteisiksi toimintaperiaatteiksi siten, että ne tulevat voimaan kaupunginvaltuuston päätöksestä lukien,
2. periaatteet otetaan käyttöön koko kaupunkiorganisaatiossa osana olemassa olevia toimintatapoja ja käytäntöjä,
3. kaupungin johtoryhmä koordinoi käyttöönottoa ja toimialat vastaavat periaatteiden käsittelystä ja soveltamisesta omassa toiminnassaan,
4. periaatteet saatetaan kaupunginhallituksen, lautakuntien, jaostojen sekä vaikuttamistoimielinten tietoon ja esitellään kullekin toimielimelle kerran käyttöönoton yhteydessä, minkä jälkeen ne huomioidaan osana toimielinten tavanomaista työskentelyä,
5. periaatteista viestitään kaupungin henkilöstölle, luottamushenkilöille ja kuntalaisille suomeksi ja ruotsiksi sekä
6. periaatteiden toteutumista seurataan osana kaupungin normaalia toiminnan arviointia ja Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman 2026–2028 toimeenpanoa.

Tämä pykälä tarkastetaan välittömästi.

Käsittely

Käydyn keskustelun jälkeen kaupunginhallitus päätti yksimielisesti, että asian liitteiksi lisätään vaikuttamistoimielimiltä saadut lausunnot kaupunginvaltuuston käsittelyä varten.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukainen kokouksessa tehdyillä muutoksilla.

Tämä pykälä tarkastettiin välittömästi.

KV 11.11.2026
935/12.03.00/2026

Liite
Turvallisemman tilan periaatteet
Vaikuttamistoimielinten lausunto Turvallisemman tilan periaatteista

Ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteen mukaiset turvallisemman tilan periaatteet Loviisan kaupungin yhteisiksi toimintaperiaatteiksi siten, että ne tulevat voimaan kaupunginvaltuuston päätöksestä lukien,
2. että periaatteet otetaan käyttöön koko kaupunkiorganisaatiossa osana olemassa olevia toimintatapoja ja käytäntöjä,
3. että kaupungin johtoryhmä koordinoi käyttöönottoa ja toimialat vastaavat periaatteiden käsittelystä ja soveltamisesta omassa toiminnassaan,
4. että periaatteet saatetaan kaupunginhallituksen, lautakuntien, jaostojen sekä vaikuttamistoimielinten tietoon ja esitellään kullekin toimielimelle kerran käyttöönoton yhteydessä, minkä jälkeen ne huomioidaan osana toimielinten tavanomaista työskentelyä,
5. että periaatteista viestitään kaupungin henkilöstölle, luottamushenkilöille ja kuntalaisille suomeksi ja ruotsiksi sekä
6. että periaatteiden toteutumista seurataan osana kaupungin normaalia toiminnan arviointia ja Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman 2026–2028 toimeenpanoa.

Päätös